

РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Тарасенко Анна Олегівна,

студентка кафедри туристичного бізнесу

та країнознавства

ХНУ імені В.Н. Каразіна

raven112001@gmail.com

Глобалізація передбачає утворення єдиного (загального) міжнародного економічного, правового і культурно-інформаційного простору. Іншими словами, феномен глобалізації виходить за чисто економічні рамки, як це було раніше, і помітно впливає на всі основні сфери суспільної діяльності – політику, ідеологію, культуру. Він, безсумнівно, буде відігравати визначальну роль в світовій економіці XXI ст., надаючи потужний імпульс формуванню нової системи міжнародних економічних і політичних відносин.

Світовий процес глобалізації тісно пов'язаний зі створенням у всіх регіонах світу інтеграційних угруповань і об'єднань, які з часом трансформуються в економічні, політичні і військові союзи. Національні держави поступово втрачають можливість самостійно справлятися із складними економічними, соціальними, екологічними, науково-технічними, політичними і іншими проблемами. Вони прагнуть об'єднати свої зусилля із зусиллями інших, насамперед сусідніх країн. В умовах сучасної глобалізації виникли і отримали розвиток нові суб'єкти соціально-економічної діяльності, до яких відносяться і міжнародні організації. Це об'єднання держав, установ, фізичних осіб, що спільно реалізують програму або мету на підставі певних правил та процедур і діяльність яких виходить за межі національних кордонів [1].

Глобалізацію вважають одною з передумов виникнення світової економіки, у розвитку якої в сучасних умовах міжнародні організації відіграють неабияку роль. Особливістю міжнародних організацій як суб'єктів сучасної глобальної економіки є те, що вони, поряд з державними органами, є її

регуляторами. Але на відміну від державних органів, міжнародні організації виконують регулюючі функції на наднаціональному рівні. Як регулятори міжнародні організації мають значний вплив на розвиток і спрямованість світової економіки, оскільки вони залучають в упорядкований процес чимало держав. Вже майже немає на світі держави, яка не була б членом якоїсь організації; більшість країн залучена до декількох організацій [2].

Міжнародні організації відіграють істотну роль в світовій економіці. Розвиток світової економіки в умовах глобалізації та ускладнення характеру питань, що підлягають вирішенню, виникає нагальна потреба їх оперативного вирішення за допомогою інституційного, постійно діючого механізму. Таким механізмом і покликані бути міжнародні економічні організації.

У ХХІ ст. поступово збільшується значення ролі міжнародних організацій в новій світовій системі, що породжується, в значній мірі, тією парадигмою розвитку, при якій багато держав світу прагнуть передати частину своїх повноважень наднаціональним утворенням. Цей процес в умовах глобалізації носить закономірний і об'єктивний характер, істотно полегшуючи процес взаємного розвитку співробітництва між державами в різних регіонах світу. Про це, зокрема, свідчить аналіз спільної діяльності держав в області політичного, економічного і соціального розвитку за допомогою створюваних ними міжнародних організацій.

У зв'язку з цим, певний інтерес представляє розгляд основних механізмів і форм діяльності міжнародних організацій і альянсів, що діють на глобальному та регіональному рівнях, і все більше підсилюють свій вплив на розвиток системи міжнародних відносин. Серед них особливу увагу привертає МВФ і Група Світового Банку (фінансові органи ООН), СОТ, ОЕСР, ОБСЄ, НАТО та ШОС [3].

У сучасних міжнародних відносинах міжнародні організації відіграють істотну роль як форма співробітництва держав і багатосторонньої дипломатії. Виникнення міжнародних організацій в ХІХ ст. стало відображенням і наслідком об'єктивної тенденції до інтернаціоналізації багатьох сторін життя суспільства.

Взаємні зв'язки та співпрацю між існуючими в даний час міжнародними організаціями дозволяють говорити про систему міжнародних організацій, в центрі якої знаходиться ООН. Це веде до появи нових структур (спільних органів, координаційних органів і т.п.).

Особливе місце серед всіх міжнародних організацій посідає Організація Об'єднаних Націй (ООН) – це глобальна, універсальна, багатофункціональна, міждержавна організація. Переважна більшість програм, комісій, спеціалізованих закладів, фондів ООН спрямована на регулювання економічного співробітництва між її членами. Серед спеціалізованих закладів є могутні організації, які беззаперечно керують сьогодні найважливішими сферами міжнародної економіки, – МВФ, Світовий банк, Світова організація торгівлі. В структурі ООН є органи, що регулюють міжнародні економічні відносини на галузевому рівні (Організація Об'єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО), Продовольча і сільськогосподарська організація (ФАО), Міжнародна організація цивільної авіації (ІКАО) тощо), й такі, що координують співробітництво між країнами на регіональному рівні (регіональні комісії Економічної і соціальної ради ООН (ЕКОСОР)). ООН своєчасно реагує на політичні і економічні зрушення, що відбуваються у світі [4].

Можна зробити висновок, що через глобалізацію початку ХХІ ст. світ постає єдиним соціально-економічним організмом, функціонування якого вимагає узгоджених дій урядів, представників громадськості, бізнесових кіл різних країн. Часи, коли стосунки між державами вирішувалися силовими методами, поступово відходять у минуле. Порозуміння через домовленість, пошук взаємовигідних варіантів розв'язання проблем – цивілізовані методи міждержавного спілкування. Для координації діяльності світового співтовариства, вирішення суперечок, боротьби з глобальними і регіональними проблемами створено низку міжнародних організацій, які спрямовані на вирішення певних спільних питань чи реалізації проектів. У роботі міжнародних організацій беруть участь уповноважені посланці, які представляють інтереси своєї держави чи співтовариства, притримуючись поваги, невтручання у

внутрішні справи, порядку прийняття рішень та норм міжнародного права. На сьогоднішній день міжнародні організації вирішують загальнополітичні та спеціальні (економічні, науково-технічні, кредитно-фінансові, військові, з питань розвитку та ін.) питання світового значення.

Список використаних джерел:

1. Жуков И. Р. Світова криза: економіка і соціологія глобальних процесів Соціологічні дослідження. 2010. № 2. С. 12–13.
2. Авдокушин Е. Ф. Международные экономические отношения: учебник для высших учебных заведений. М.: Юристъ, 2006. 466 с.
3. Ачкасов В. А., Ланцов С. А. Мировая политика и международные отношения. М.: Аспект Прес, 2011. 480 с.
4. Козак Ю. Г., Ковалевський В. В., Логвінова Н. С. Міжнародні організації. К. : Центр навчальної літератури, 2007. 440 с.

Науковий керівник: Юрченко Світлана Олексіївна, доцент кафедри туристичного бізнесу та країнознавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, канд. географ. наук, доцент.